

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Potenciál dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky pri prechode stavebného sektora na obehové hospodárstvo

Alena Adamkovičová, Dominika Lorencová
5. 5. 2022, online

www.sazp.sk

SCHÉMA EMAS

EMAS a stavebníctvo

- EMAS (schéma pre environmentálne manažérstvo a audit) – **dobrovoľný nástroj EÚ** vytvorený pre verejné i súkromné organizácie. Pomáha **hodnotiť, riadiť a zlepšovať ich environmentálne správanie**.
- národný register: 75 spoločností, z toho väčšina **stavebný sektor**
- stavebný sektor zodpovedný za viac ako **35 %** celkovej produkcie odpadu v EÚ

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009
o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre
environmentálne manažérstvo a audit – EMAS III

www.emas.sk

1. Používať **udržateľný stavebný materiál**, využitie **recyklátov**;
2. zodpovedné **likvidovanie** stavebného odpadu;
3. vytvorenie **dlhodobej stratégie**, ktorá zohľadňuje udržateľnosť v každom procese od začiatku do konca;
4. šetrné a etické **využívanie zdrojov materiálov** a zabezpečenie dodržiavania pracovných noriem a spravodlivých humanitárnych postupov u subdodávateľov a dodávateľov;
5. implementovanie **udržateľných dizajnových, inžinierskych a konštrukčných postupov** založených na relevantných údajoch na sledovanie, meranie a znižovanie emisií a odpadu počas životného cyklu projektu. *Správne výpočty zákazky a čo najpresnejšie objednávky materiálov znižujú objem nadbytočného materiálu a následne odpadu;*
6. využívanie **logistických procesov**, ktoré optimalizujú dodávky na zníženie **počtu najazdených kilometrov, emisií a uhlíkovej stopy**;
7. **prevádzkovanie zariadení energeticky účinným spôsobom**, ktorý je bezpečný pre životné prostredie a pre zamestnancov.

ŠETRENIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV

1. využívanie recyklátov

- zemina – úprava konečného terénu na mieste stavby
- asfalt – opätovné využívanie recyklovaného frézového asfaltu
- plasty – využitie recyklovaných plastov v asfaltových cestách
- kamenivo
- betón

2. zdroje pitnej vody

- využívanie technickej vody

3. 3D technológie v stavebníctve

- zvýšenie efektívnosti stavebnej výroby – vyššou presnosťou využívaného množstva materiálu, čím dochádza k zníženiu množstva odpadov

ENVIRONMENTÁLNE OZNAČOVANIE PRODUKTOV

- nástroj, ktorý **usmerňuje naše spôsoby**, akými **produkty vyrábame a spotrebujeme** tým, že podporujeme **environmentálne vhodný spotrebiteľský výber** počas nakupovania, ako aj v procese VO (GPP)

Ciele:

- posilniť princíp prevencie znečisťovania ŽP
- podporiť rozvoj výroby a spotreby produktov, ktoré majú potenciál znížiť negatívne vplyvy na ŽP v porovnaní s inými produktmi tej istej skupiny produktov, vrátane znižovania spotreby energie a surovín, ako aj množstva a nebezpečnosti odpadov
- zlepšiť informovanosť verejnosti, výrobcov, dovozcov a predávajúcich o environmentálnych vlastnostiach produktov

Kritériá:

- zohľadňujú **celý životný cyklus produktov**, vrátane vplyvov na: zmenu klímy, prírodu a biodiverzitu, spotrebu energie a zdrojov, produkciu odpadu, emisie, používanie a vypúšťanie nebezpečných látok, životnosť a opakovateľnosť použitia materiálov a výrobkov, environmentálna bilancia, sociálne a etické aspekty...

Zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov

Nariadenie EP a R (ES) č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ

ENVIRONMENTÁLNE VHODNÝ PRODUKT

- od roku 1997 → kritériá pre celkovo 40 skupín produktov → ocenených značkou EVP 269 produktov
- v súčasnosti → kritériá pre 6 skupín produktov, z toho 4 na stavebné výrobky

Skupiny produktov	Environmentálne aspekty v rámci kritérií
Betónové strešné krytiny	<ul style="list-style-type: none"> ○ recyklovateľnosť odpadu v mieste výroby
Cementy	<ul style="list-style-type: none"> ○ používanie % podielu druhotnej suroviny
Drôtokamenné konštrukcie	<ul style="list-style-type: none"> ○ recyklovateľnosť obalových výrobkov ○ energetická náročnosť
Izolačné materiály	<ul style="list-style-type: none"> ○ obmedzené používanie materiálov na báze ropných produktov a materiálov s obsahom ťažkých kovov ○ znižovanie emisií skleníkových plynov

ENVIRONMENTÁLNA ZNAČKA EÚ - ECOLABEL

- pokrýva široký rozsah skupín produktov (23), napr. čistiace prostriedky, kozmetické, textilné, papierové výrobky, výrobky uplatňujúce sa v stavebníctve (3) + 2 služby (turistické ubytovacie zariadenia, interiérové upratovacie služby)
- od roku 2004 bolo v SR ocenených značkou „Environmentálna značka EÚ“ 133 výrobkov a 3 služby

Skupiny produktov	Environmentálne aspekty v rámci kritérií
Tuhé krytiny	<ul style="list-style-type: none"> ○ životnosť výrobku
Podlahové krytiny na báze dreva, korku a bambusu	<ul style="list-style-type: none"> ○ recyklovateľnosť a využitie recyklovaného obsahu ○ environmentálna bezpečnosť ○ zníženie hlučnosti
Vnútorne a vonkajšie náterové farby a laky	<ul style="list-style-type: none"> ○ materiállová a energetická náročnosť ○ využitie % obsahu prírodných zdrojov ○ obmedzenie množstva nebezpečných látok vo vstupných materiáloch a v konečných výrobkoch

- na úrovni EÚ sú, za účelom jednotnej a transparentnej realizácie zeleného verejného obstarávania v celej EÚ a jednotného monitorovania dosiahnutej úrovne v členských krajinách, vytvorené odporúčané **jednotné environmentálne charakteristiky pre 20 produktových skupín.**

Návrh, výstavba a správa kancelárskych budov

- minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť
- systémy regulovania osvetlenia
- systém energetického manažérstva budovy
- zdroje energie s nízkymi alebo nulovými emisiami CO₂
- uskladnenie recyklovateľného odpadu
- zariadenia na úsporu vody
- podmienky tepelnej pohody
- regulovanie denného osvetlenia a oslnenia
- ventilácia a kvalita ovzdušia
- zahrnutie recyklovaného obsahu do betónu a muriva
- nakladanie s odpadom na stavenisku
- výber materiálov vybavenia a povrchových úprav
- obstarávanie dreva zákonného pôvodu
- vykurovacie systémy vrátane KVET (kombinovanej výroby energie a tepla
- kvalita dokončeného plášťa budovy

✓ vplyv na niektoré kľúčové faktory ovplyvňujúce celkové náklady na životný cyklus budovy a cesty (závisí od špecifických charakteristík – lokalita, klimatické podmienky, dostupnosť, stavebné postupy...)

Projektovanie, výstavba a údržba ciest

- nízкотеплотný asfalt
- plán nakladania s výkopovým materiálom a pôdou
- požiadavky týkajúce sa vlastností komponentov kontroly znečistenia vody v odvodňovacom systéme
- požiadavky týkajúce sa vlastností kapacity zadržovania dažďovej vody v odvodňovacom systéme
- plán environmentálnej integrácie a obnovy
- monitorovanie emisií hluku počas výstavby a údržby
- minimálne požiadavky na projektovanie vozoviek s nízkou hlučnosťou
- požiadavky týkajúce sa osvetlenia
- požiadavky týkajúce sa vodorovného dopravného značenia
- plán na zmiernenie dopravných zápch
- požiadavky týkajúce sa odolnosti vozovky
- plán údržby a sanácie
- vlastnosti LCA hlavných prvkov cesty
- zahrnutie recyklovaného obsahu
- požiadavky týkajúce sa cestných prechodov pre voľne žijúcu zver
- požiadavky týkajúce sa projektu vozovky s nízkou hlučnosťou

Viac informácií môžete získať na <https://gpp.sazpa.sk/> alebo na slavka.jurkovicova@sazpa.sk.

Ďakujeme za pozornosť

alena.adamkovicova@sazp.sk
dominika.lorencova@sazp.sk

www.sazp.sk